**ASIA:** Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland – nimisestä osakeyhtiöstä

Tekesin henkilöstö on huolestunut henkilöstön vastuuasemasta uudessa Business Finlandissa. Uudistuksessa ei ole perusteellisesti pohdittu yhtiöittämistä ja julkista valtaa käyttävän organisaation liikkeenluovutusta sekä suunnitelluista henkilöstön siirroista. Kohteliaammin pyydämme Teitä kiinnittämään huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Lakiluonnoksen lausuntokierroksella oikeusministeriö huomautti useista puutteista liittyen lain sisällön perustuslainmukaisuuden tarkasteluun. Nähdäksemme näitä puutteita ei ole korjattu hallituksen esitykseen, joka on jo siirretty eduskunnan käsittelyyn. Toivomme, että oikeusministeriön näkemykset otetaan huomioon lain perustuslainmukaisuutta arvioitaessa.

2. Siirrettävistä viranomaistehtävistä ei ole säädetty laissa tehtävä tehtävältä. Laissa on säädetty ainoastaan joidenkin julkisen vallan toimintokokonaisuuksien (rahoitus-, maksatus- ja muutospäätökset 100 000 euroon saakka) mahdollisesta siirrosta yhtiöön. Siirtojen tarkoituksenmukaisuutta ei juurikaan ole perusteltu.

3. Lakiesityksessä ei ole tarkasteltu miltään osin muita kuin kohdan 2) mukaisia julkisia hallintotehtäviä, jotka on kuitenkin tarkoitus siirtää liikkeenluovutuksella yhtiöön jo 1.1.2018, jos laki astuu tuolloin voimaan. Näistä tehtävistä ei ole säädetty laissa mitään, eikä niiden sisältöä ole juurikaan avattu myöskään lain perusteluissa. Näin ollen myöskään siirron tarkoituksenmukaisuutta ei ole voitu perustella. Asiasta on säädetty ainoastaan kohdassa siirtymäsäännökset toteamalla, että osa Tekesin henkilöstöstä siirtyy yhtiön palvelukseen lain tultua voimaan.

4. Laissa on ollut lähtökohtana antaa virastolle oikeus myöhemmin päättää, mitkä tehtävät sisältävät julkisen vallan käyttöä ja mitkä tehtävät voidaan siirtää yhtiöön. Lähtökohtana on ollut, että kaikki muu kuin julkisen vallan käyttö on siirrettävissä yhtiöön ilman, että siirron tarkoituksenmukaisuutta tarvitsee arvioida. Nähdäksemme siirtymäsäännöksessä (18 §) virastolle annetun valtuuden myötä virastolle siirretään merkittävää valtaa viranomaisen tehtävien siirron järjestämiseksi yhtiöön.

5. Lakiesityksessä säädetty viranomaisen ja yhtiön välinen työnjako on epäselvä. Nykyisiä yhtiön (Finpro) tehtäviä siirretään uuden viraston vastuulle, jotta virasto voi ostaa kyseiset palvelut yhtiöltä. Hallituksen esityksestä saa lisäksi virheellisen kuvan, jonka mukaan kaikki asiakasrajapinta siirtyisi yhtiöön. Tosiasiassa virastossa tehtävät rahoituspäätösten, muutospäätösten ja maksatusten valmisteluun liittyvä työ tehdään asiakasrajapinnassa.

6. Hämmennystä herättää lisäksi epäselvä prosessi joidenkin asioiden, esim. oikaisuvaatimukset ja takaisinperintäpäätökset, käsittelyssä kahden eri toimijan kesken. Samaan rahoituspäätökseen kohdistuu toimenpiteitä kahdessa eri organisaatiossa.

Henkilöstön mielestä on epäselvää turvaako yhtiömuotoinen toiminta riittävästi päätöksenteon sekä virkamieslaissa virkatehtävien vallankäyttöön liittyvän päätöksentekijöiden itsenäisen aseman ja siltä sekä valmistelutyöltä edellytettävän avoimuuden ja vastuullisuuden. Lakitekstin mukaan ”*Yhtiössä tehtävä työ poikkeaa merkittävästi tavanomaisesta virastotyöskentelystä, koska*

*yhtiöllä ei lähtökohtaisesti olisi julkisen vallan tehtäviä lukuun ottamatta rahoitus-, muutos- ja maksatuspäätöksiä*". Nämä tehtävät ovat nykyisin monen tekesläisen työn päätehtävä. Mikäli tehtävässä ei jatkossa ole "virkavastuun vaatimuksia ja suojaa", henkilöstö näkee riskin erilaisten roolikonfliktien esiin nousemiseksi merkittävänä. Voidaanko asiakkaan päätökset edelleen valmistella tasapuolisesti, riippumattomasti ja hyvän hallinnon mukaisesti?

Toivomme, että lain eduskuntakäsittelyssä varmistutaan siitä, että lain lopullinen muoto varmistaa viranomaistehtävien asianmukaisen hoidon.

Kunnioittavasti,

| | | |
|---|---|---|
| Markku Lämsä,<br>luottamusmies | Susanna Nummi,<br>luottamusmies | Sari Kakkola,<br>luottamusmies |
| Tekes TEK ry | Tekes-Akava ry | Tekesin pardialaiset ry |

**Markku Lämsä**
*Asiantuntija, FT*
Verkostoyritykset ja tutkimus - Biotalous ja cleantech
GSM. +358 50 5577793
Puh. +358 29 5055793
markku.lamsa@tekes.fi

**Innovaatiorahoituskeskus Tekes**
PL 69 (Porkkalankatu 1)
00101 Helsinki
Vaihde: 029 50 55000